

Table with 2 columns: Description of beer types and their prices per gallon.

Table with 2 columns: Description of beer types and their prices per gallon.

Mahjas Weefis.

Mahjas Weefis teel isoots festbeendim no pliffi 8 fahlot.

Mahja par fludinashannu: par weenas slejas smaltu rakstu (Pettit) rindu, jeb to weetu, to tadpa rinda eenem, mahja 8 fap.

Rebahija un eephejija Riga, Ernst Plate's grahmam- un bischu- drulatam un burtu-lectur pee Petera basnijas.

35. gada-gahjums. — Mahjas Weefis isnaht weenreis pa nedetu.

No 35.

Sestdeen, 1. septembrī.

1890.

Mahjas Weefi ar Peelilumam war paslelet un fludinashannu no det Riga, manā drakatawā nu Latweeschu grahmam pahrdotawā pee Petera basnijas. We tam Mahjas Weefi war wehl paslelet bes daufs peenemshanas weestām Peterburgas un Jelgawas Ahrigā, wehl jītās pilshēdā, tā: Zehsio: V. Peterson un Grahwel Iga pahrdotawās; Wadda: M. Stindoff un Paulin Iga grahmam pahrdotawās; Walmeera: G. O. Erey un depla Iga grahm. pahrdotawā; Wusene: J. Allfne Iga grahm. pahrdotawā; Randow: pee grahm. sehjeja Karl Grublin Iga; Zannelgawā: A. Schwabe Iga grahm. pahrdotawā; Zalgawā: Wehhorn Iga grahm. pahrdotawā, Pils eelā; H. Allman un Jaeger Iga grahm. pahrdotawās; Wausfā: Weidmann Iga grahm. pahrdotawā; Kuldigā: Wehhorn Iga grahmam pahrdotawā; Talsē: H. Zow Iga grahmam pahrdotawā un biblietā un Wolontschewski Iga grahmam pahrdotawā. Tad wehl „Mahjas Weefi“ war apstellet pee sawem zeen. drausht mahitajem, stototajem un pagasta shtibweem, turus mihtli luhstā, tahdas apstelleschannas laipni peenent.

Politikas pahrschats.

Mahija peemellela no leeseem uhdens pluhdeem. Meina upe stipri pahrschuhuse. Tapat ari jītās Mahijas apgabalds leeli pluhbi usnahschē. Uhdens wairakās weetas isstalojis dselszēku dambjus, zaur to notilufe leela nelaimē un fatilfme tranzeta.

Fransija. Sawā sinā flawenais Bulanschē, par kuru fenal gandrihts katrs awischu numurs nefa sinas, tagad pilnigi, tā rahdās, heidstis spehlet sawu lomu. Pat wina peekriteji ar katru deenu masinajās. Wehdejā laikā starp Bulanschē peekritejeem iszehluschās pat no peetnas kildas, tā la heeschi weens otru isfauz us dimlanju. Tā pa-eeet pasauls godiba!

Austro-llngariju pehdejā laikā peemellejuschi leeli pluhbi, it fewischē Pragu un Budweisu. Daudis leelā skaitā glahbuschees us jumteem, kur teem jazeesch bads, tabehē la truhstot laiwu, ar kuzam waretu peeweest wajabstgo pahrtiku. Keisars Franz Jofesjs dahwajis Pragās pilshētai 10,000 un Budweisai 3000 gulschu preeksch palihdsibās sneegschannas nelaimigajem. Zann-Ischeku wadoni greefuschees pee ministru preekschneeta Tofes ar luhgumu, lai no walfts puses sneedst palihdsibu, jo fimteem tuhstoschu kauschu zaur uhdens pluhdeem palikuschi nabagi.

Spanija koleera sehrga wehl arweenu plosās, kant gan wairis ne til leelā mehra. Sehrga parahdijusees daschās weetas no jauna, no la redsams, la ta arweenu tahlat isplatas.

Serbija. Ka bijuscham karalam Milanam ir Serbija mas peekriteju, to peerahda tas, la justijaministris Izijs tautas weeteeku sapulzei preekschā, lai winu pawisam israidot is Serbijas robescham.

Turzija. Solonika pehdejā laikā bija leeli ungunsgrehtli, kur leemām krituschē par laupijumu wairaki konsulatū nami, daudzas basnijās un moschejas un apmehram lahdi 1200 ziti nami. Domā, la ungunstihschē peekitta. Wairat neta 12,000 kauschu palikuschi bes pajumtes. Postis esot ne-issafami leels.

Wehtules un finojumi.

(„Mahjas Weefa“ originalas korespondenzijas.)

Ro Pinfeneekem. 14. augusta wakarā, pliffi. 10. iszehlās no wakarā deenwideem bahrgs pehrtona debesīs ar leetu. Debesīs weenās ungunstis laihjās, leetus tā ar spainem gahja; tad atkal lahdu pusstundu leels wehtras negaišs fahla ploftees. No rihta til eerandstijam, lahdu postu wehtra padarijuse: fimteem kofē bij pahrlausli, daudsi ar wisām fatnem isgahsti, jumti noplehsti, seena laudses pa pusei nogahstas, seena un labibas gubas isahrditas, sehtas apgahstas. Wehtra bij apmehmuse lahdu wersti platu jemes strehli, fahldama no Seel-Lahstschu lalneem gar Annas muischu us Blugu zeemu, Wabesara kraftu, pahri gar Saleneeku Bartal krogu. Wehtras garuma strehli wehl flaidri naw sinams, flahde deesgan leela.

Ro Gaujenes. Pee schejeenes Gaujenes wezās basnijās noplehschannas 23. augustā notika lahds nelaimēs atgahjums. Pee stahwa nogahschannas krita lahds balkis un trahpija netahlu pee basnijās stahwoscho arkitekta Brauna lunga mahšas dehlu, kuzam pahrlausa labo lahju un kreiso plezu stipri satreeza. Tagad, lamehr jauno basnijū tairis, Deemwahrdi tiks notureti Gaujenes draudses skolā. — Weigās grihu peeminet par schejeenes musikalisko wakarū, kusch tika ischiblots fwehtdeen, 12. augustā, Gaujenes walfts mahjā no Peterburgas konservatorista D. Kaulin Iga ar Gaujenes skolotaju kwarteta laipnu pedalischannos. Wifa nelabā laika dehl klauktaju bija deesgan eerabees. Musikalistais wakarš kofē labi isbewās. Par D. Kaulina Iga jaleezina, la winsch sawā mahstlā atrodas jaw us deesgan augsta palahpeena. Pehz labas musikas un dseedaschannas eesahlas balle, pee kuzas ari leelā data publikas peedatijās.

Ro Walfas. Nakti no 18. us 19. augustu naktis waroni, wihrs un fewa, eelansuschēes J. mahjas pagraba, no kuzā isfaguschē: galu, putrainums, taurus, sweestu, jasti un skolneeta maifes kuli, las tur atradās us ihri. No rihta uradniks zehlees agri augschā, jo winam waja-dsejis isbraukt. Pamanijis, la lahda seeweete atpakał skatidamās gahjuse, kuzai bijuschas daudf

pannas us muguras un saftes kruhsē rokā, uradniks domajis, la ta buhs lahda nedroscha seeweete, kuzā jaw til agri ar til dauds paunam eet. Gahjis winai preti un prasjis, kur schē eeschot un kur bijuse. Wina stomidamās atbildejuse, la eeschot us mahju, jo wina tepat us L. platscha dshwojot un esot bijuse pee mahjas M. muischā. Uradniks nopratīs, la ta ir sagle, nehmis winu zeet un webis us zeetumu. No rihta L. fewa zehlusees augschā un gahjuse us pagrabu. Utraduse burwis walā, wina domajuse, la suni esot laitam pee galas bijuschē, bet tad eegahjuse pagraba, tad redsejuse, la te naktswaroni bijuschē un ari lo lihds ainesuschē. Tuhlit fewa gahjuse pee wihra un stahstijuse, la naktswestē winus apmellejuschi. L. gahjis pehz gardowoja, ar kuru gribeja mantas mellet un isstahstijis, las tam esot nosagts. Gorodowojs eedomajees, la no rihta uradniks webis lahdu seeweeti zeetumā ar dauds paunam. L. gahjis us zeetumu un atradis, la tahs ir wina isfagtas mantas, bet wifs naw bijis. Diwi deenas pehz tam stoloni atraduschē pee L. basnijās burwim putrainums, galu un maifes kuli. Wihrs wehl naw atrads. B. J. Wirsmaleets.

Ro Wilsenes un apfahrtues. Lufschs un nabags Jahnits nahja, wehl tufschas Peteris, Zehlabinis bagatneets, Tam rudstschē, tam meeschi. (L. bl.)

Bagatais fainneeks Zehlabs muhs sen jaw apmellejis un katru apdahunajis daudf waj maf. Patis noshdees gubas galā un rauga, waj fainmei darbs eet lahrtibā. Ar wisām dahwanam waram buht meerā, tilai rudst mas spehē saweem apfojeem atlihdschē. Zil par saweem raschojumeem nandas eewahstam, tas nesinams. Wailkam atkal par weenu daku labatai jasaraujas. Tufschē laiki, gushē laiki! Nespehē strahdneekus isfalgot, japeeteel ar masaf gahjeem. Nihstōs agri, wakarōs wehli: darbs us darba. Pa starpam ari leetus aistawē, las heeschi ween muhs apmelle, padaridams laulu nowahschannu neisbewigatu. Kartupeki puhst kreetni, tā la daschs behdajas, la fehllu nebabuschot. Pat lahli dahrsōs fahlt puht. Sirni augumā labi, tilai wehlās sehjas dehl jabaidās, la nenofalki. Weelas, la daba semtopibas darbeem gribetu

preekschā aistiegtēes, kofeem lapas fahlt dseltet, wehtra nepeeteel ar tahm ween, fahlt ar waru sakumus noplehst. 16. un 17. augustā muhs apzeemoja leela wehtra, las leelus saudejumus darijuse: labibas gubas, seena, ahbolina un falmu laudses ahrbijuse, ehlām jumtūs noplehschuse. Pat lahdi kofē, las fimteem gabus pawadijuschē, tagad krituschē wehtra par upuri. — Wehtulis naigi ween sehē rudfus, slitta laika dehl semakas weetas gushē apstrahdajamas. Dschē sehē pehrno fehlu, tamdehl la schā gada fehla nepilniga. Ja, laits ir nahjis un janahē ari padomam, kur semtopjam gudri jarichojas, lai wifs eetu labā lahrtibā un lai ne-notiktu nelaimē. Tomehr nelaimē nenahē nefad breshdama. Weelas, la wezu kauschu parnai pateesiba, la: ja Annas beenā leetus nelihstot, tad tajā gadā daudf ungunsgrehtu redstot. Tā 29. julijā nodega Butschurgas muischas fern schuhnis, kuzā bijis 60 puhweetas rudfu eedstis. Saudejums ne-esot leels, graudi bijuschē apdrofchinati. 18. augusta wakarā zaur unguni pahrwahrtusees pelnu kopinā Urgas tirgotaja Wintera hode. Dschas leetas tilai dabuschē isnest. Skahde esot lihds 1500 rbt. Pa tumshām naktim apzeemoja muhs garnadschi, kuzi notschepuschē schejeenes K. fainneekam 2 firsus, kuzis zaur uradnita palihdsibu laimejees dabut rokā. Gahjsemneets.

Ro Romgorodas apfahrtues. Wafara ar sawu janlumu eet azim redstot us beigām. Ufas, meeschi un zita wafaras labiba feidsās nonahst pat nepilnigi atihstijusees, tā la semtopjeem schobrihd leela feigschannas ar sawahschannu, jo laiks uskurās weentumehr mitrs. Kartupeleem laiki palika melni un nowihsta paschā augschannas laikā, lai gan nelur naktisfalmu naw manīs. Dstid fuhrojamees, la wini stipri truhdot. Loku sehrga weeteetam manama un tā rahdās, tad wehl nebuhs gluschē norimuse, jo meesneekem naw wehlets pirkt schejeenes tirgū neweena gowslopa bes apleezibas simes. Weidsamā laikā sche plosās warenaš aukas, daschreis pat beenam no weetas. Seemas sehjumi jaw falo. Sotrats.

Ro Ufas gubernas. Tu, mihto „Mahjas Weefi“, neh sinas no wisām tahlam un tumām tehwijās malam un neween no tehwijās, bet ari no wifceem

Seletons.

Reformazijas eeweschana Widsemē un Kursēmē.

Pa balai pehz Wōhma no Rogula.

Baltija stahweja reformazijas laikā sem Wahzu brunneeku ordena.

Basnizai tolaik bija kofē noschēlojams stahwollis. Bruwineeki, garidneeki, la ari eezetjuschee Wahzi dshwoja leelā nefinatnibā un netikumibā. Gedsimtee Latwji, muhsu fentehwi, un Zgami nizinaja sweschos, las wineem ar waru usspeeduschēes par lungeem, gribeja usspeest ari sweschu tizibu. Preeksch muhsu tautas isglahstibas netika nelas darits. Starp tuhstoscheem reti atrada lahdu, las mahzeja pareisi isflaitit „muhsu tehws“. Kristus mahziba wehl nebija eespeeduschēes Latwju firdis, wehl netruchta deesgan slepenu Behrlona, Wilola un Potrimpa zeenitaju. Lepna, isfchēhrbiga dshwe bija gluschē apraska tilpat pee pilshētu apdshwotajem, pilfoneem, la ari pee ordena brunneekem un garidneekem. Kā isnehmumu wareja minet tilai pilshētas Rigu, Terbatu un Reweli. Dehl mukligās, netikumibas pilnās latoku muhtu dshwes, Rigas pilsoni labpahrt negribeja usstizet teem sawus behrnūs. Wineem bija taisniba. Kad Luters jaw bija Sakhija atradis garidneekus, las naw mahzejuschē wehl ne „muhsu tehws“, waj tad te Baltija bija daudf gudrati? Kam

mas ween bija wairal spehjas, tee shtija sawus dehlus us tajā laikā leelā flawā esochō skolu Dreptowā Bomeranija (Pruhstija), kur Andrejs Knēplens un Jahnis Bugenhagens, tā ihsti lutertizigi skolotaji, strahdaja labām selnem. Kad Bugenhagens un Knēplens tika israiditi is Dreptowas, pehdejais (Knēplens) nahja ar labu flaitu skolneeku us Rigu; lihds ar wineem Joakims Mellers, bijis skolotajs Dreptowā, las wehlaki bija Knēplena leelakais palihgs pee reformazijas eeweschannas Riga.

Knēplens bija labi isglahstots pehz ta laika sinaschannām un tika zeenits zaur sawu leelo pasemibu un lehnibu. Gesahlumā winsch rihlojās kofē kufu; dewa Riga primatmahzibas un isflaidroja Pahwila grahmam Romeescheem. Jhā laikā winam peekrita daudsi no eewehrojameem pilsonem, to starp ari birgermeistars Durekops un pilshētas sekretars Lohmillers. Drihs jaw winsch eedroschinajās spredikot sawu mahzibu atflahiti. Ar wirsbiskapa atlanju tika notureta 12. julijā 1522. gadā disputazija (wahrdū laesch) Petera basnijā starp Knēplenu un dascheem pahwesta garidneekem.

Knēplens turejās ar sawām mahzibam til zeechi pee fwehteem raksteem, la wina pretineeki neta newareja darit. Wina peekriteji wairot wairojās pilshēdā. Knēplenu waram tā ihsto lutertizibas dibinataju Riga eestait; winsch bija Rigas apustuls.

Tajā paschā gadā katoli isdarija to, la Wal-

meeras landtagā (semes sapulze) tika wisi Lutera raksti nosaulti par netizigeem un notelits tos isnihinat. Bet pilshētas: Riga, Terbata un Rewele saweenojuschās aistahweja ewangelijumu, tā la katoli leelās dusmās atstahja Walmeernu.

Tā la toreisjs Rigas wirsbiskaps Kaspars Vinde negribeja atzelt eesafanojuschās neletibas, tad rahte un abur gidu wegakee nefa scho leetu usihtigi preekschā. Knēplens tika eewehlets par arkidiakonu Petera basnijā un tureja sawu pirmo spredikot 23. oktobrī 1522. g. Joakims Mellers tapa wina lihdsstrahdneeks un palihgs. Knēplens palika schajā weat lihds sawam dshwes galam. Winsch mira 18. februari 1539. g.

Zehlaba basnijā tika Silwesters Tegetmeiers otes reformators. Winsch bija lutertizigs mahzitajs Rostokā bijis un netihschē atrahjis us Rigu. Sche winsch spredikot Zehlaba basnijā un zaur saweem behfigeem un aishrahbofcheem spredikeem eeguwa tildaudf zeenitaju, la tika eewehlets par pahstahwigu mahzitaju Zehlaba basnijā. 1542. g. winsch tika eegelts par wirsbahzitaju pee Petera basnijās; tā tahds winsch palika lihds 1552. g., kuzā winsch mira.

Lai sabaiditu Rigas eedshwotajus, latoku garidneeki atstahja Rigu, pee lam wini pasludinaja tahs drihso galu, bet tā la preekeri drihs zeeta badu, wini nahja pa weenam un slepni atpakał pilshēdā. Pilshētas walde shtija wineem pawehli, lai peenemot reformaziju un ja ne, tad lai atstahjot pilshētu. To darija tilai

reti; leelā data palika un strahdaja atflahiti un slepni pret ewangelijumu.

Luters dabuja pirmās sinas par Rigas reformaziju zaur rakstu, kuru winam Lohmillers aishstija. 1523. gada galā Ridseneeki fanehma Lutera atbilbi. Atbilbe bija rakstita „Deewa iswehleteem mihtkeem draangem Riga, Rewel un Terbatā“. Wehlat Luters rakstija wehl wairal wehtules, kuzās stiprinaja Ridseneekus winu tizibā, isflaidroja daschās weetas is bshbes, shtija heeschi ween mahzitajus is Mahzijas un ruhpejās par to, la Widsemes mahzitati tika Witenbergā un Rostokā pahrlauschinati un winu usdewumā spehznati.

Rigas pilshētas deowlalposchana tika eewesta lahrtibā no Dr. Jahnis Brifmana, kusch basnizu eeraschās pahrlaboja ari Rewel un Pernawā. Par skolām gahdaja atkal Zehlabs Baitus no Witenbergas, las lihds sawam dshwes galam dshwoja Riga. Pastarpam nemitejās shtibini ar latoku garidneezibū; daschās weetas iszehlās pat nemeeri un kantini Riga, Terbatā un Sahmu salā. Bet wifur tika drihs atkal eewests meers un lahrtiba.

Sahmufala peenehma lutertizibu zaur turceenes biskapu paschu, Jahnis Rewelū, 1524. gadā.

Rigas pilshēta greefās dehl saweem shtibineem ar katokeem pee ordena leelmeistara Waltera von Plettenberga, kusch apnehmās aishahwet lutertizibu. 1526. gadā tika Zehsis un Riga un wehlaki 1554. gadā Walmeera nospreeks: „la latram brihw ne-aishstam palikt pee sawas tizibas

mufsu tautescheem, kas dšhwo wifa pišchā kreewijā, wehstidams par wunu garigu un laizigu lablāshānos. Tikai no Useneeem nam nelahdu sinu, jebšču ari sčhe ir jaw labš Latweešču pulšinsč. Wiba ir latram lahda wehstis un it ihpāšči, tad ta nahš no tahleenes, no pašču tautas. Tadehšt gribu lahbas rindinas sčhe usšimeit no sčhejeenes. — Sčhejeenes Latweešču, kuru sčhe jaw ir pahral par tšchetri simti, dšhwo te lahbas tšchetras weetas, 35—65 werstes no Ufas pilsehtas atstātu un sawā starpā 25—40 werstes žita no žitas us Urala pušt gar jauno dšelsžetu. Diwas no sčhāsm nometnem tilai 8 werstes no dšelsžeta. Augšu sinā sčhis gads pefskaitams pee deegān wahjeem. Kad maja pahlumā beidsās fānas, tamefr ašween ir bijs fāufs, karstis laiks, tā la wasarajs ir pawisam wahjšč, tā la dasčhā weeta nemaf naw to eet ar isłapti. Par seemas sehju newar daudš fubdsētes, lai gan ta falmās wahjata, tomefr grandds nelait un birums žerams deegān labš. Ap Petera beenu usnahza lahds leetus debefs, kas nebija wairaf — laba rafa un til isłaltušchāi semei neta netika un bija ari par wehlu. Sausā, karstā laikā rodās arweenu wairaf sčhimibu netā mehrenā. Tā ari te lopi sčhāhšt leeliski. Ari Latweešcheem lopi sehrga deegān leelus upurus prasijuse, kas fahpigi fahjntams, eewehrojot to, la leelakā data tilai knapi teel žauri, tā jaw jauni eebuhweešči. Pehž waldbas ašrtā sinām puše lopi kriht ar Sibirijas mehti, puše ar žitu lahdu sčhimibu. Sirgeem laiks lihš rihłei fatuhšt breefningi un gowim aif abdas rodās apaki tuhštumi un fahsimušchee lopi beidsās drišt — pus deenas laikā. Žil prahtigi jaapeetas ar nosprahguschu lopi aprafschānu un la dasčhš žaur sawu weegprahhtigu jeb neusmanigu apeeschānos deegān fahpigi dabušt žest, ir jaw peedšhwots. Tā lahds nosprahguschā lopa ihpāschneeks isłazis par masu beđri un tad tant nosprahguschu lopi lahga newarejis eelikt, tad žirtis tam ložektus nost. Žehrot sčhāhšt lahda fūla uslełuse us rokam un gihmjā, no la radušchās usłuhšchās pumpas. Žai gan palihšsiba bija laikā, tomefr wihš wehl naw isłahstets. Ari aplaimē wairaf žilweki jaw nomiruschā žaur to ween, la nebij apdomigi rihłojusches ar sčhāhštcheem lopeem, jo sehrga ir sčhija. — Sčho pawafari sčhe atnahza un us dšhwi nometās 20 familijas, no kuras 18 familijas apmetās sčhejeenes treschā kolonijā pee Zglinas, jeb, tā wini fāuzās: pee Baltijas zeema. Sčhi kolonija, kas pehž eedšhwotaju staita lihš sčhim bija masakā par pirmejām diwām, tagad pahšpehž wifas. Ari us preešču tai ir žerama labaka nahłotne, eewehrojot sehwiščhos labumus, kas žitām truhšt. Tā peem. sčhi weeta atrodās tuwafu pee Ufas pilsehtas, tuwafu nedelas turgus Zglina u. t. t. Te wifš un us wifšam pusēm ir aštri fahneefsams. Wef tam semes eepirščhāna te ir weeglata. Semes ihpāschneeks N. Sawarizki lgs dod trihš gabus par drišwu dšhwot, un tagad wifš, kas semi pehł, dabun palihšsibu, 3/4 datas no semes pirščhānas naudas. Truhłstochā nauda, lo no bantas ne-šdob, piržejam ja-aismałkā 10 gabds un no bantas wifš ir aif-nehmusches us 34 1/2 gada ismałku, kur tad ar 7 1/2 procentem nomafina wifš kapitalu. Semi sčhe pahrdod par 30 rbl. bešetinu, tapat la žitās weetas. Kad Latweešči faweenotos wairaf bešmit familijas, tad gan waretu daudš lehtaki

semi dabut, pirčdami leelatu gabalu us reifpat par 20 rbl. un ar labu mešču, tā to rešfam pee eenahjeju kreeweem; bet tā la Latweešči nahł no weenas puše pahra, no otras atkal tšpat, tad naw žerama nefad lahda faweenofschānās. Sčhejeeneescheem par godu jafala, la fatihšmes un kopsadšhwes sinā pee aplahštejeem eedšhwotajeem ir eeguwuschī zeenibu un usłizibu. Garigā sinā ari sčhe eet deegān behđigi, it ihpāšči ar jaunās pa-audšes sčhōschānu. Kad sčhejeeneeschi wifš faweenotos weenprahtigi kopā tā ap 100 faimneeku, tad waretu itin weegli usłuret sčhōlu un kreetnu sčhōłotaju. Wet par wifšam leetam weenprahtibas, weenprahtibas — tahš truhšt! — Dšeadaschāna (wairafbalšiga) sčhejeenes wegalā kolonijā, jeb, tā wini fāuzās „Sajaweeščhōs“ pahris gabu teel kopta, bet wasarai nahłot, ta apłusa. Pahgahjuschā seemā ari Baltijas zeemā fastahđijas dšeadaschānas foris sem Ed. Dambe lga wabibas, kurešč, kaut gan wahjeem sčheleem, naigi ween žensčas us preešču. Pahježotees zeen. Damba lga puhlineem, foris ir wairaf reifas beewłalposchānu ar dšeadaschānu puščhōjis. Kad sčhā gada jaunee atnahjeji fabeedrotos — un tas ir jawehłās — ar wezajeem, tad isłahktu kreetns foris. Wet ari te ir deegān mas patišchānas jaanelleem un žensibas. — Zeen. Drenburgas mahžitajs Tschachmachfahjanš lgs apmekleja sčhejeeneeschus 30. un 31. julijā un 2. un 4. augustā. Zeen. mahžitajs, latwifski nepraschams, wifš darbus, la krištischānu, laulafschānu, eewehłischānu u. t. t. isłara wahžisti, lo tad atkal lahds pahrtulko. — Treschā wasarās sčhehtu deenā Baltijas zeemā lahdam faimneelam ar faimneezi, mahjās ne-efot, nobega istaba lihš ar wifš mantibu. Lihš ar to fadeguschī faimneela behš un meita, tā weenigi mahjās palizeji.

Is Baltijs galwas pilsehtas.

Peterburgā, 26. aug. Watar wakarā Keisaru Majestates ar Keisaristām Augstibām, Veelnašu Kronamantneeku, Veelnaši Kšeniju un Veelnašu Wladimiru aishrauga no Peterburgas us Wolinijas gubernu, lai pee manewreem pee Rownas buhtu laht. Pee manewreem peedališes: Keisaristās Augstibas Veelnašs Michails Nikolajewiščs un Oldenburgas prinžis Aleksanders Petrowiščs. Us Rownu aishrauga Keisaristā pilsgalma ministris un Keisaristā wirtsorteka lara komandēers, tā ari swihtas personas. Pee leeleem manewreem Wolinijā peedals Warschawas un Kijewas lara apgabalu karaspehłs. Abu pušgai atžijai pa preešču notiks lahbas armijas dalas trišdeenas marsča, lo isłaris Warschawas lara apgabala armijas pulli. Lubinas armiju komandēs generals Gurto, sčhāba preeščneeks ir Pusirewskis, generalortelmeistrs Sacharows, kawalerijas komandants, Keisaristā Augstiba Veelnašs Nikolajs Nikolajewiščs Jaunakais. Wolinijas armiju komandēs generals Dragomicows, sčhāba preeščneeks Malama, generalleitenants Schimanowstis, kawalerijas komandēers Strukows. Augstakais sčhłhřeju teefneš ir Keisaristā Augstiba Veelnašs Nikolajs Nikolajewiščs. 30. augustā karaspehłam atwehłis meern un Rownā Greeku pareištizibas bahņizai eemuhšes pamata atmeni. — Keisaristā Augstiba generaladmirals sawā deenas pawehłē isłata: Žuhēas manewrus

eešahłot, pawadija stiprs wehjšč, kurešč pahrewehrtās par wehtru. Wifš 40 kugi, fahłot no brunu kuga lihš mihnu laiwām, isłarija sawus usdewumus beš nopeetnām hawarijam, gandrihš beš materieleem faubejumeem, kaut gan daschi wehštras beht bij loti nedroschā stahwofłi. Kšipers „Dreitšhnils“, kurešč sawu enkuru faubeja, isšhega breefman žaur fawa komandanta duščhibu un isłmanibu, kurešč wunu nakts laikā eewadija kłajā žuhē, želu pee tam ar elektribu apgaifmodams.

— Ministri Woronzow-Daschłows, Bischnegrahłis un Dšrowskis eezelti par „Sweijneezibas un semłopibas beedribas“ goda beedreem.

Peterburgā, 29. augustā. Keisaru Majestates ar Saweem pawadoneem watar eerabas Luzā, kur stozijā tifa fagađiti no Keisaristā Nama ložektēm, kure peedalas manewrds, no eestahšču preeščneekēm, generakeem u. ž. Pilsehtas galwa un semneeku deputazija pasneesfa fahł ar maifš. Augštee Kungi apmekleja fatedrali, pee kuras 1500 sčhōlas behrnu bija fapulžeti, kas Keisaru Majestates apwešja gawilem. Pehž isłrautuma us manewru laulu, Keisaristā Jamilija dewās us Rownu, kur nonahza plst. 5 wakarā un nometās realskolas namā. Kā Luzā, tā ari Rownā kaudis apwešijnajā Wisanghtatos weefus frefnigam gawilem. Wofkals un nami ispuščłoti us wisłautalo. Sčhōdeem Majestates, manewreem sełodami, aishrauga us Dubnu, bet pahšbrauga atkal atpatat Rownā.

Peterburgā, 29. augustā. Ir pirmā reize, la Keisara Majestate apmekle Woliniju. Sčhi wezā kreewu prominge tadehšt ari us Żara apwešijnajumu til loščhi puščhōjusees, žil til sčhejuše. No wifšam pusēm muischneeki un semneeki sčhłuhda, Keisaru Majestates apwešijnat, pee lam semneezes peeneša Żarizai lentam apwihtus wahrupu un laulpuku kuschus. Luzā Keisara Majestatei stahđijas preeščhā ari us manewreem atbrautuschais Wilnas lara-apgabala komandēers, generalis Ganežtis. Pee apwešijnaschānas Luzā peedališās ari kaiminu Tschelu koloniju muščlas foris un Wladimir-Wolinskas Sčhibu elementarskolas sčłeni. Luzas fatedralē Keisaru Majestates tifa apwešijnatas no Wolinijas biskapa ar peenahžigu usrunu. Keisars ari apstajija Luzā atjaunota pareištizibas bahņizu us 17. gadusimtena. Rownā Keisaru Majestatem stahđijas preeščhā Wolinijas muischneeziba, kuras starpā ari Rownas ihpāschneeks knaš Lubomirstis.

Peterburgas „kustonu apfardšibas beedriba“ grefusees pee tureenes pilsehtas walbes ar luhgumu, lai wifšam wesumu fuhrmanu ihpāschneekēm daritu par peenahłumu, la wini eegahđajas swaru aprešłinataju, lo nupat no jauna isłudrojis melanikis Golubinskis. Sčhi swaru eetaife usłahda, žil daudš firgs war pawillt, tā ari to, žil smags wesums firgam usłreauts, tā la polizijas eerehđni un kustonu apfardšibas beedri laurā laikā war neščhānuschochi pahšleżinatees, waj kustons teel mojis jeb ne. Loti eeteizams buhtu, kaut jaunisłudrotais swara aprešłinatajs ari drišt wezo Rigu apžemotul!

Peterburga. Parifē nodibinajusees Frantschukreewu labaribas beedriba, kuras noluhšs, fneegt palihšsibu Franzija teem kreewu pawalstineekēm, kure žeesč truhłumu. Beedriba grefusees ar luhgumu beht palihšsibas pee dascheem bagatneekēm Peterburgā.

Peterburga. Wahjijas Keisars, weefodamees kreewijā, dahwajis daudšem augstakeem waldbas wifšreem ordenus, kuras wineem Wisanghtati atłauts peenemt un pee kruhtim walkat.

Nedelas pahřskats par notikumeem Baltijā.

Kadehł mufsu linu ženas kriht. Žai ispehtin, kadehł mufsu linu ženas kriht, Smolenskas laulfaimneezibas beedriba, la „Smol. W.“ sinu, nospreeda fuhtit us ašfsemem sčhā noluhka beht lahdu pilwarneeku. Tadehšt beedribas ložektis K. E. Engelhardts us sawu rehłinu aishłojis us Belgiju un Angliju un par sawa želojuma panahłumeem pasneesf sčhādas sinas: „Ža linus isłrahđā par pil krunu, tad war buht broščs, la tos ašfsemēs warēs pahrdot par labu ženu, jo tur labu linu ir truhłums. Žaw fahđus biwus gabus lini Belgija labra sinā ne-šdobās un ženas par tureenes lineem ir kritušchās par lahdam 40 lihš 50 proz. Žini tur ir loti nešpři. — Ašfsemēs linu ženam krihtot, krita ari mufsu linu ženas, tā la Wiles pilsehtā par mufsu lineem newareja til daudš mafkat la Kofstromā. Tā la man, deemsčheł, nebija peeteelofchi paraugu lihš, tad man ašfsemēs newareja nelo pamatigi atbildet, tomefr apšolija Wriřelē. Wile un žitās pilsehtās noteif ženas dascheem paraugem, kure bija patikuschī, kaut gan bija redsams, la tee mehrzejot fahojati. Pehž tam, la tagad emu daschus paraugus mufsu faimneezibas žaurstajis, emu pahšleżinatees, la lini bija waj nu nepeeteelofchi, jeb par daudš mehržeti, lo no tā wareja pasłht, la spafi waj nu nepilnigi atłobijas, jeb sčheedra bija palituse nešpři. Tad wehl jagreese us to wehribā, la lini teel wisłapri kreetni kuschiti, jo laulfaimneeks, kas neprot sawus linus peenahłofchi kuschiti, newar nemaf us to domat, la sawus linus warēs pahrdot us ašfsemem un wehl par augstām ženam. Ir fłaidra pateesba: tilai ismaltee (paifite) lini ir tumšču krahpu, kure weenigi uspiržeeem isłrahđās derigi, kure par teem mafsā tilai trescho datu. Ža mufsu laulfaimneeki beš linu mehržeschānas un malschānas, eemahžitots tos ari pareifš kuschiti un feet, la to ašfsemneeki wehłās, tad labee lini, kuru mums naw truhłums, eememt Siropas linu žirgā atkal sawu wezo weetu.“ Tā raksta Engelhardta lgs par mufsu linu apstahđaschānu. Sčhōs wina padomus wajabsetu gan mufsu semłopjeem it nopeetni eewehrot!

Siguldā pahgahjuschā nedela, la „W. W.“ sinu, fāundari bijuschī usłatuschī lahbas nabagas seewinas lapu, par kuru kaudis isłplatitas wallobas, la winał buhšhot fahrtā nauda lihš eelifta.

Terbatas laulfaimneezibas isłahde tifa atłahda isłahjuschō fełdeem. Kā „M. D. Ž.“ sinu, tad isłahde bijuse loti teizami isdewusees. Pahga lopi sčhōgad bijs gan masaf isłstahđiti, nekā preeščhejā isłstahđē, tomefr labuma sinā tee sčhōgad bijuschī pahrak. Žt sehwiščki ełot eewehrojams, la ari mufsu semneeku masgrunteeki fahłot arweenu wairaf atłiht, no lahda swara ir derigu lopi aubšinaschāna. Sirgu sčhōgad bijs daudš leelakā mehrā isłstahđiti, nekā senal un atkal pelnot atłihschānu, la firgus leelā staitā isłstahđuschī semneeki-gruntneeki; ihpāšči teizami darba firgi bijuschī leelā staitā isłstahđiti. Turłahšt no semneekēm isłstahđitee

un la buhšhot eezelt labus un kreetnus mahžitajus un tahds pašchus bahņizās kalpus.“ Ewangelisłkā bahņiza tifa us broščhām lahjam wehl til 1577. gadā, tad Riga tifa eezelta konfistorija.

Lehnaki, nekā Widsēmē, gabja ar reformazijas eeweschānu Kurfemē, lai gan eefahłums tifa darits jaw 1521. gadā. Tikai pehž 1526. gada isłplahhtijas lutertiziba leelā spehłā, bet kreetni pahstahwigi mahžitaji parahđijas tilai ap 1530. g. Ari ordena peenemdamās nespehłiba bija no leeleem panahłumeem preešč reformazijas un tad ordens beidsās (1561. g.) tā bija jaw wifur dabujuse wirtsrotu. Žpāšči nopelni bija pee tam deewihģigajam Gotthardam Kettleram, kurešč pehž ordena atželščhānas tapa Kurfemes un Semgales herzogs.

Gotthards Kettlers bija ihšis waldbneeks un ihšis kriřigs žilweks. Wifš lařija latru deenu sčhehtos rakstus; bibele un Augsburgas tizibas apleeziba bija wina leelakais sčhehtums. Ar nepeeluhłstochu beđsibu no wina tifa buhwetas bahņizās, dibinatas sčhōlas, mahžitaji eezelti un deemłalposchāna pahrlabota. Salamans Pennigs, Stefans Bilows un Aleksanders Einhornis bija wina usłizigeē palihģi pee Lutera mahjibas eeweschānas un nobibinaschānas. Tomefr pehž pirmās, 1566. gadā isłbaritās rewifšjas, isłrahđijas, la bahņizam wifur bija loti behđigs stahwofłis. Bahņizās bija weenigi pilst un daschu baronu muischās. Tauta pa leelakā dafai nepafina ne katotizibu, ne ewangelijuma tizibu. Nu lila Kettlers buhwet us reifu 70 bahņizās

un sčhōlas un sčhimneeku namus usžet; wifš pahrlabota ari mahžitaju weetas, pahrluhłoja patš sčhōlas un usłeiza kreetnatos sčhōneeku. 1570. gadā wifš lila Lutera katihšmi un daschus gabalus is „Žaunās Deribas“ pahželt Latweešču walodā un isłalit pa bahņizās draudšēm. Wet lo Gotthards Kettlers bija eefahģis, to wina pehžnahježi neturpinajaja ar tahdu pašču beđsibu, un tandeht lutertizibai wehl ilgi bija behđigs stahwofłis Kurfemē.

Kamefr Widsēmē wehl peedereja Poltjai, tai bija no katoleem jazeesch daschās apweeschānas, bet tad 1660. gadā ta nahza sem ewangelijuma tizigās Sweedrijās, tad lutertiziba isłplatijas ar sparū, sehwiščki sem no Sweedrijās eewestām bahņizu reformām.

Dabiska tinte.

Preešč lahda laika zeen. „Mahjas Weesa“ lařitajeem tifa sinots, la Afrikā atrodas upe, kuras uhdens ir fłaidra — tinte. Nupat atkal bija laikrařids lasams, la turpat Afrikā usfeets stahđs, kura fūla ešot gatawa tinte. Wet la ari mufsu pašču semē atrodas tahđi břišnuma stahđi un mums naw nemaf wajabģis tadehšt Afrikaneeschus sčhini sinā apłaušt, to zeen. lařitaji gan wehl nefinas. Sčhis tintes stahđs aug mufsu meščds, kura fūla ari ir gatawa tinte. Sčhini sinā mehš ešam apłaufchamaki, nekā Afrikaneeschī ar sawu tintes stahđu. Proti, sčhā tintes stahđa fūlu war isłleetot diwejadeem noluhłkeem: rakřischānai un — eščhānai! To no žitām tintem gan newares apgalwot.

Nu buhš gan zeen. lařitajeem galwas laulščhāna, jo kares buhš sčhłahrigs, mahģitees pahłht tahdu břišnuma stahđu, kas aug pašču semē. Un tomefr sčhis stahđs ir wifšem loti labi pahłstams! Sčhis břišnuma stahđs ir mufsu melłenu ogas!

Ka ar melłenu ogu fūlu war pateefi rakřit, apgalwo „M. Ž.“, kurei preefuhłtis rokrakřis, ar sčho „tinti“ rakřitis. Eewehrojams pee melłenu ogu fūlas, kuru isłleeto rakřischānai, ir, la taiřni isł ogām isšpeestā fūla rakřa gaischaki, nekā tā fūla, kurei ir peeleets uhdens laht un ar žukuru sawahrita, proti melłenu ogu supā. Melłenu ogu fūlu war pilnigi tā tinti isłleetot; wina tel weegli isł fwalwas, to war kopeeret. Domajams, la ari žitas ogas warēs la tinti isłleetot. Sčho rindinu rakřitais, us laukeem, mas buhdams, isłleetoja daschās ogas krařfainas tintes weetā. Tā tad, ja lahdam mahjā peetruhłst tintes, tas war wasarā aifeet us mešču, kur melłenes aug, un redš, tintes buhš deegān, un kas tas wisłabakais, ta ne grasča nemafā.

F—ts.

Sweht-efars.

Moļos draudse atrodās lahda eesejā diwi ešari, weens leels, otrs mafs. Masalo ešaru nolauž par Sweht-efaru. Sčhis wehrds žehlees, pehž lahdas wežas mahņinas stahłijuma, sčhābdi: Tur, kur sčhis ešars, bijs agrati milģigi leels

atmins, kuru kaudis turejuschī par sčhehtu un gahjuschī upuret, tad kas labs notizis, jeb tad lo gribejuschī luhģt. Us sčhā atmina dšhwojuschī kaunee gari, kure, kad upuri nedewuschī, draudejuschī apriřt žilwekus; jo latru gadu beš sehwiščkeem upureem bijs wehl ja-upure weens melns ašlens un diwi gaiti, lai tura meeru. Tur, kur tagad leelais ešars, tur bijuš zeema wežalam mahja. Keif zeema wežakais nedewis upurus; gari palituschī par to dšmigi, atnesuschī to mahjai wifšā. Mahja nosłihłst ar wifšem eedšhwotajeem, beš wežatā feewas, kura jaw agrati tizejufi labajeem gareem un tee to aifnesuschī. Seewa tad luhģufi labos garus, lai atrečbj winas wifru un labee gari ari to apnehmusches. Wini pilbijuschī pingerotu ar feewas ašarām un usłehjuschī atmesam wifšā, kur kaunee gari dšhwojuschī. Almins tuhłi ruhłdams un dahłdams uogrims lihš ar lawneem gareem semē un no ašarām isšehlees apłahłt atmena mafs ešars, kurešč loti dšišč. Wehłati tur nesuschī upurus un nosłihłzinajuschī eenaibneekus. Wehłakās laikās ešaram naw wais nesuschī upurus, bet nu ešars nehmis pats seh upurus. Ža lahds swejneeks brauģis pa to, tad wifš tizis fahdragats. Til wehłati lahds burwis to atwahđojis, la ešars wais nemechis til beščhi upurus. Leelais atmens ešot wehl deegān felli dibinā un apłahłt tam ne-šmeħrojami dšišč.

Ušrařijis Rogulis.

firgi bijuschi schogad pahrafi neta fenaf. Ziti mahju kufioni bijuschi schogad mafaka mehra iftahbiti, neta agratas iftahbes. Kaufaimnee- zibas mafchinas bijuschas peeteefofcha ftaita if- tahditas, it fewifchi no Widfemes konfuma beedribas. Wifpabrigi nemot, fcha gada iftahbe atftahjufe foti apmeerinoschu eefpaidu.

No Raugureem rakfa „M. 3.“, fa tur lahbas 3 werfes no kraffa fwejneeti juhvas dibina iffehufchi leelu fugu enturu libfi ar kehdi, las tur jaw 17 gadus ilgi gulejis. Kehde ir lahbas 50 pehdas gara. Enturs peederejis lahdam leelam tiedsneezibas fugam, las preefch 17 gadeem wehtras laika tur enturi libfi ar kehdi pametis. Toreis fuga laptains fwejneeteem gan folijis 300 rbl., ja enturu libfi ar kehdi ifzeltu, tomehr wini fcho lhgumu naw peeneh- muschi! Bet kad nu wehlata laika enturs fwe- neeteem fapheffis thiftus, tad wini famwaligi lehrufchees pee ifzefchanas darba. Enturs tagad efot iflirts Rauguru pagafia namu un to pahredofhot uf Rigu.

Kurfemes gubernas amifes pasneefs tuwafas finas, faftahditas pehz promes kuhlumeem, par labibas rafchu aprinkos. Tulumu aprinki apmehram iftuls:

seemas kweefchu	144,000 tfeh. (1 tfeh. = 3/4 pabri)
rudfu	58,000
aufu	109,600
meefchu	79,800
kartupefu	90,500

Griku Tulumu aprinki naw. Kas fihmejas uf dahra angteem, tad to rafcha fcho gadu wifpabrigi laba. Pahrtikas leetu zenas, falid- finot ar pehrnjam, naw fewifchi pahregroffij- chas. Pahratumu no augfchimeteem rafcho- jumeem pahredob Tulumu tirgotajeem, las pehf Rigas firmu uf dewuma. — Talfu aprinki fcho gadu apmehram buhs fchabda rafcha:

no weenas defetinas kweefchu	6 tfehewerti
„ „ „ „ „ „ „ „	rudfu 10
„ „ „ „ „ „ „ „	meefchu 16
„ „ „ „ „ „ „ „	aufu 12

pee kam feemajas rafcha glufchi negaiditi ifrah- das femaka par wideju. Kas fihmejas uf fahles rafchu, tad feena eewahfts wairaf neta pehrn, bet pahlahwiga leetus dehtas naw tif lats, la pehrnais; apbolifch ufandfis pee- teefofchi; kartupefi fipri melnejas, dahrfu angli labi un fola apmeerinoschu rafchu. Grikus Talfu aprinki nemaf nefehj. Pahrtikas leetu zenas, zil tagad war nowehrot, palits laitam netaf paschas pehrnas, jo par zefchanas wehl netaf naw dfridams. Labibas pahratumu pah- redob weetejeem tirgotajeem, las to fuhda uf Wentfpili un Rigu.

Grobinas Afputes aprinki fcho gadu feemas labibas rafcha bija wideja un gandrih uf pufi mafafa neta pehrn; turpetim wafaras un feemas kweefchu, aufu, meefchu, firau, griku un kartupefu rafcha bija laba; dahrfu angli apfola bagatigu rafchu. Labibas zenas fcho gadu, augfta kufja deht, gaidamas par 10 kap. no puda femafas neta pehrn; par ziteem rafcho- jumeem naw manama ne zenu zefchanas, ne trifchana; fchimbrifcham ahfsemes rafchojumus peeprafu wehl foti maf, weeteji pirzeji ari ne- peeprafu un uf tirgeem wehl newed, jo wehl arweenu eet laulu darbi.

Wentfpils aprinki feemas labiba gan no- augufe peeteefofchi, bet grandi naw tif labi, la pehrn; pehz promes kuhlumeem ta augufe 7—8 grandos, t. i. wajraf neta pehrn. Rudfu un kweefchu puhrs mafka to paschu, to pehrn, un proti: rudfi 180—200 lap. un puhri jeb feemas kweefchi 300—350 l. par puhri. Wa- fareja laba ftahwotki un apfola labu rafchu, kuru war rehfnat uf 9 graudeem un tabehf leelatu par pehrno. Aufas fchimbrifcham mafka 130—160 l., meefchi 180—200 l. puhra, gandrih tapat, la pehrn. Kartupefi libfi fchim- ftahw labi un dod zeribas uf labu rafchu. Zena ta pate pehrna, 60—80 l. puhra. Dahrfu angli ftahw labi, zena ta pate pehrna. Seens un ahbolifch noaudfis tilpat lats, la pehrn. Zena par hirlawu 350—400 l., t. i. par 150 l. lehtats, neta pehrn. Rudfus, meefchus un aufas ifwed uf ahfsemem tilai rudeni, t. i. no oktobra mehnefcha, ladeht tad ari tilai no- dibinafees zenas. Ziti rafchojumi paleef paschu pahrtikai. Rudfu ptauja nobeigta un rafcha apmeerinajofcha. Tapat ari puhri pa leelatai dafai nowahkti un fola labu rafchu. To paschu gaida no wafarajas. Seena ptauja nobeigta, eewahfts pa trefchbalu wairaf, neta pehrn.

No Nifchni-Komgorodas fino, fa weetigais gu- bernators generalmajors Baranows no zelu- domenu un tantas apgafimofchanas minifreem, fwehta Sinoda wirfprofurora un zitam augftam wefnam dabujis laimes wehlejumu telegramas par laimigo ifglabfchanos uf winu ifdarita ufbrukuma atgadijuma. — Par paschu atentatu „Mofk. Wif.“ fino fchahdi: Ufbruzejs, fchihwers, Wladimirows wahrba, preefch pusdeenas bija luhgichanu eefneefjeu ftarpa, kuru lahdi 30 pee

gubernatora bij fanahlfufchi. Kad wina rinda bij eet gubernatora preefcha, wifch iffazija, fa winam ar gubernatoru fwarigo walfts lesta jarunajot fem tfehtram azim. Generalmajors uf to W. apfelleja pulften 3 1/2 uf gadatirgus galweno ehtu un W. tur nofozita laika ari at- nahja un pehz lahda biritina gaidifchanas tapa ari preefcha laifis. Reife ar winu ari general- majors Baranows eenahja iftaba un apfehbas pee rakftama galba, W. ufazimadams, lai pafaka fawu leetu. Bet Wladimirows zeeta kufu, raudfija if bitfchu labatas laut ko ifnemt, ko gubernators tablat ne-eewehroja. Bet kad gu- bernators winu wehl reis ufazimaja, lai ruda, Wladimirows if labatas ahtri ifrahwa rewol- weru, wideja leelumu, ar fefcham patronam peelahdetu, ar weenu lahju ufleha uf trefchu, uf kura bij fehdejis, paleezas uf preefchu un iffchahwa uf gubernatoru weenu lodi, pee tam iffazidams lahbus wahrbus. Lode fteheja gu- bernatora galwai garam un nokrita tad uf grihdas. Generalmajors nefandeja apdomibu, bet uflupa ufbruzejam un iffta tam eerozi if rotas, pee kam W. pretojas, ta fa abi zihfko- tees nokrita gar femi. Trofni dfridot, if tu- wejim iftabam lambarfulainis un lahbs eerednis feidfas paliga, kurei Wladimirowu fagrahba aif mateem un notahwa no gubernatora, kuru ufbruzejs wehl fatoda rotu. Pehz lahdam minutem, kad gubernators bij drufku apmeeri- najees, wifch ufbruzeju lifa weft preefcha, lai no ta dabutu ufbrufchanas eemeflu finat. Generalmajoram Baranowam bij noboms, Wla- dimirowu, kad familijas apftalki winu uf fcho nofeegumu buhtu panudinajufchi, palait fwa- badu; bet W. dewa glufchi negaiditus ifftai- drojumus un tabehf winu aifweda uf zeetumu. Ufbruzejs ir garu augumu, gareem mateem un lahbus 25 gadus wezs.

Helfinforja, 26. augusta. Generalgubernators Ruopija gubernas eefahdem pee fanemifchanas tureja ruru, kura kreewu waloda fchahbus wahrbus fazija: Esmu pilnigi pahrljezinajees par Zuhfu padewibas juhdam preefch muhfu mihtota Waldneeka, bet ir laudis, kurei nopuhlas pret waldbihu fagelt ne-ufstizibu. Bet eefchwotaju wefelais prahts zaur tahdeem tfehufstetajeem netafwas maldinatees un eefchwotajeem turp- mali jabanda meerigas lablahjibas augfi. Ja kreewu prefe parahdas Somija naidigi rakfti, tad tas lai Zuhf nedara nemeerigus, tabehf la eemeflu uf to dahdi Semi dewufchi. Wefelais prahts prafa pret to meerigu ifturefchanos un ufstizibu muhfu mihtota kunga un Reifara feh- wifchka gahdiba par wifsem Saweem dahchadu tautibu pawalftneeteem.

Rafana, 22. ang. Ufubhojis fchodeen iftahbi un winas nobafas, las wiltas ilgat la 5 ftundas, finantfchu miniftris peedafijas pee meelasta, kuru winam ifrifloja weetejas muifchneeku fopulzes namu pilfehda un birfchas beedriba. Pa meelasta laitu miniftris ifteijas par nodomato janno dfeif- zela buhri, to pilfehda tura par til fwarigu- tai fina, fa Rafana laitam drihfa laika zaur jaunu dfeifzela figu tilfchot faweenota ar wifsem kreewijas dfeifzejeem. Pehz meelasta miniftris apmelleja brufku kreftowaitowu fabriku un pehz tam plft. 5 un 45 min. wafara ar fugi „Zefarewitfchs Nikolajs“ aifbrauza no Rafanas.

Kijewa, 26. augusta. If Luzas fino, fa taraspehts, las pee manewreem peedafas, 25. ang. dewas jeld. Wolinijas armija, faftahwofcha if 93 bataljoneem, 72 efladreeem un fotnam un 216 leelgabaleem, fem generaladjutanta Drago- mirowa komandas, eewems defenfwofiziju (at- fargafchandas ftahwotki) aif Jfwa-Stir linijas, pee kam jahnneki buhs noftahditi preefcha. Uf- dewums: apfargat Luzas-Dubnas-Rownas trij- ftuhri pret enaidneeteem, las no reetuma gaidami. Lublines armija, faftahwofcha if 98 bataljoneem, 72 efladreeem un fotnam un 240 leelgabaleem, fem generaladjutanta Gurko komandas, fahf no reetuma tuwotees Wolinijas armijai, ar npluhku Jfwa-Stir liniju pahrwaret. Gala nolahs: Rownas pilfehbas eemefchana. Wladimiftofa. Simteneela Pefchlowa peemehrs pomudinajis lahdu lahjneetu pulka wirfneeku W. peerahdit, la kreets kreewu lahjneeku pulka loreiws fpehi pat lahjam no-eet wehl tahlatu gabalu libfi Peterburgai, neta Pefchlowas ar fawu „pehehji“. Un patefi, fchis wirfneeks ifbrifwejis 6 mehnefchu atwafinajuma laitu un 30. maja dewees lahjam jela uf Peterburgu. Wina foma atrodas tilai wifnepezeefchamatas wajadhfbas; plezds ir ufahtra flinte. Ra uf- tizams pawadons winam eet libfi wina funs.

Simferopole. Ra „Now. W.“ telegrafe, tad Krimas wihnogas fchogad efot foti ifdewigas un labas. — Tepe-Kermenta zeema fem lahda weza afmena atwafis platinas naudas gabals ar Reifara Antiofa gihmetri. Naudas gabals foti labi fpeffis un tahda otra nefur ne-atrod. Atadejam par fcho weenigo naudas gabalu pajauli foliti tuhli 250 rbl., tomehr wifch par to prafa 1000 rbl.

3 f R i g a s.

Ifbehdis areftants. „R. W.“ rakfta, fa nakti no ifgahjufchans nefedaf pirmdenas uf otrdeenu no Pleftawas dfeifzeta branzeena ifbehdis lahbs Sproge, las jaw ne reis ween fobits un bijis jaw areftantu rotu; tagad behgli fuhfija no Zehfim uf Rigas apgabala teefu. Starp Zehfim un Siguldu areftants eegahjis atejas weeta, tur ifftis logu un zaur to iflehjis, branzeenam ejot, lauta. Saldats, behgichanu pamanijis, fahfa kleeht, uf to otrs saldats tapat iflehja zaur logu, behglim palaf. Kad pehdigi branzeenu aptureja, wif feidfas behgli mellet, bet zita neta neatrada, la tilai drufku fadauf- jufchos faldatu, lamehr no Sproga wairs nehija ne wehtis.

Ugunsgrchta finojumi. Nakti no 25. uf 26. augustu, ap plft. weenu pehz puhnatks nobega Mafkawas Ahrriga, Dinaburgas eela Nr. 58, Tefcherwonitowa mantineekem peederjis fchuhnis. — 26. augusta, ap pulften 6 pehzpusdeenas, ifzehlas Jelgawas Ahrriga, Wauftas eela Nr. 49, P. Weifam peederiga ar dahchadam prezem pilbita fchuhni ugunsgrchts. Schuhnis pilnigi nopofits.

Pafinojums. Esmu dabujis finat, fa pilfehda parahdijufchans dahchadas personas, kuras, bes lahda finama amata, eerodas eefchwotaju dsh- wotkds un, ufodobams par atwafinateem gwar- dijas ofizeereem, jitrefejeem ftudenteem, na- badhfba kritufcheem tirgoeem u. t. t., luhfi palihdfibas. Pehz tam, tad par to esmu gab- dajis, fa fchihf personas no polizijas teel fauktas pee atbildibas, namneeku lungus un wifpabrigi wifus pilfehbas eefchwotajus luhfsu, polizijai fawu peepalihdfihu ne-aifleeht un wifas personas, kuras winu dshwotkds eerodas, lai dabutu dahwanas, nodot tuwal ftahwofcham gorodo- wofam preefch aifchwitfchanas uf eezirknu pah- waldem, kur par winam tablat nolems.

Rigas polizijameiftars W. Lafowflis. Deenas pawehle Rigas pilfehbas polizijai. Pehz ifmellefchanas zeetuma preefchneeka lga pafinojuma par to, fa dahdi priftawi, zilwetus, kurei wahjprahfigi, fuhfa arefta, ufoddu eezirknu priftawu lungeem, ftingri eewehrot manus jaw fenaf iflaitos nofazijumus un tahdas personas, kuras wahjprahfigas, aifchwiti newis uf zeetumu, bet ar no pilfehbas ahfsteem ifrafhtitam apleezibam uf flimniju.

Sahdfibas. Nakti uf 20. augusta if Heinricha Wittes dshwotka, leela Mafkawas eela Nr. 233, zaur atflehgas uftraufcham ufagta krahju fahite ar 25 rbl., pulftens un zitas leetas, pawifam par lahdeem 35 rbl. — Nakti uf 21. augusta leela Mafkawas eela Nr. 69, if Schmulfa Per- fona, kureh tirgojas ar wezam leetam, pee- leelama lambara zaur loga trefinu uftraufcham ufagtas dahchadas drehbes, ap 190 rbl. wehrtiba. — Nakti uf 24. augustu if Swaigfchu eela fem Nr. 12 atrodofcha fchuhna zaur feenas if- laufcham ufagtas firgu fchiras un drehbes, kuras peedereja pafafcheeru fahrmanim Andre- leitifam un femneem Bernowftim, ap 110 rbl. wehrtiba. — Semneeks Rafimirs Matluns pa- finoja polizijai, fa winam 25. augusta, lamehr bijis Matarowa pirti (Peterfalas eela Nr. 17), if wina drehbju labatas iftagti 20 rbl. 25 kap. Domu, fa fcho fahdfibu ifdocijis tureenes pirts fulainis. — If Georga Reftamma ahdu pretfchu bodes, Sadownitowa eela Nr. 11, nakti uf 26. augustu zaur eelaufchanos pa juntu ufagtas ahbas, ap 70 rbl. wehrtiba. — 25. augusta if Stabu eela fem Nr. 32 atrodofcha nama fehtas ufagtas dahchadas drehbes, kuras tur ifwehbi- nafchana bijuschas iflahrtas un peederejufchas pilfonim Ernftam Jaunfemam. Nofagto drehbju wehrtiba ineedfahs libfi lahdeem 30 rbl. — Nikolaja eela fem Nr. 70 dshwojofchais femneeks Andriks Bigle pafinoja polizijai, la 26. augusta pa ifrahdes laitu Salamonska jirkli winam if labatas ufagtas fudraba pulftens, ap 15 rbl. wehrtiba.

Sagla faherschana. Nattafjags Nr. 105 nakti uf 27. augustu mafaf Dewas eela fahebra fagli ar pulfteni, kureh Samuelam Penkftim bija nofagts.

Sirgahdfiba. Nakti uf 24. augustu nepahf- ftami fagli no Daugawas mala atrodofcham Schampetra muifchas ganibam nofagufchi trihs firgus, ap 200 rbl. wehrtiba.

Relaimes notikums zaur ne-ufmanigu brantfchom. Baltijas moderneezibas kufchers, ifwadidams peenu pahredofchana, 24. augusta Mafu eela ufbrauza 4 gadus wejai Paulinei Tomfon, kura zaur to galwa tila eewainota.

Utrafts lihftis. 21. augusta Daugawa, pee plofta tila atrada fuga „Nofalie“ matrofcha Rajona lihfi. Lihftis nobots obdufzjai.

Rahwes atgadijums. Rigas-Jelgawas dfeif- zeta ftahdneeks, 55 gadus wezais Schanku muifchneeks Jofefs Schimlewitfchs 21. augusta gahja pa pretfchu ftazijas fteedem, kur lahbs peelahdets wagons winu panahja un wifch no ritena tila pahgreests, ta fa tuhlin bij pagalam.

Utrafts lihftis. 21. augusta Daugawa, pee plofta tila atrada fuga „Nofalie“ matrofcha Rajona lihfi. Lihftis nobots obdufzjai.

Rahwes atgadijums. Rigas-Jelgawas dfeif- zeta ftahdneeks, 55 gadus wezais Schanku muifchneeks Jofefs Schimlewitfchs 21. augusta gahja pa pretfchu ftazijas fteedem, kur lahbs peelahdets wagons winu panahja un wifch no ritena tila pahgreests, ta fa tuhlin bij pagalam. (R. P. P. U.)

Kerbel rahzens (Chaerophyllum bulbosum).

Sawa deriguma deht fchis rahzens nedriht- ftetu gan truhlt neweena faktu dahra. Wifch nober neween zilwetu, bet jo wairaf loppu bari- bat. Tabehf fche ifhuma tuwafas finas par wina kultiwefchana.

Weegla un irda feme fcham rahzenam nepee- zefchama. Tilai fwaigas jeb jaunaf fehklas dihgt un attihftis pilnigi. Wifnoderigati tabehf ir, pahcham fehklas audfet, jo tirgotawas winas beefchi ween nowejeufchans. Rudeni, pee rah- zenu eewahfchanas, jaislafa leelatee, fpehzigatee un pilnigati attihftijufchatee rahzeni un jaedehtfa labi ifirdinata, pagahjufcha gada mehflota un no nefahlem pilnigi iftihrita lezeffi pusotras pehdas weenu no otra atftatu un ta, fa winu peeres teel apnemtas ar femi. Pawafara, tad wini uf dihgt un fahf attihftit feedu lahju, las alafch fchuburains, tad jafahf wini koyt ta, fa rafchotu pa pilnam fehllu, lai to panahktu, pahcham lahjam un wina fchubureem jaapgreech wif tablati un wairaki pofmi un jaatftahj tilai pirmejee diwi waj wifdauf trihs, lai tee pah- rakee nenofufhtu ftahdam fulu. Wif fchee pofmi janogreefch tuhlin pee winu ufsehchanas. Ja wifsem pofmeem kaur brijwi attihftitees, tad fehklas ir pahrat mafas un mafus rahzenus. Is tatefchu neapgahfchama patefiba, fa tilai no labam fehklam ifdodas labi augi. Sehklas eewahfot, winas wajaga wehl fijat un atfchirt rupjalas no fihfalajam; pirmejas ir pilnigi at- tihftijufchans un tabehf noderigatas rahzenu audfchana.

Kerbel rahzena fehklas faude fawu dihgtfcha- nas fpehju jo drihfi. Diw- waj wairaf-gahigas fehklas nedihgt wairs nemaf; weengahigas ari dihgt reti un maf; tabehf tilai fwaigas fehklas noder rahzenu kultiwefchana. Tabehf weegli noprotams, fa wifnoderigati ir pahcham fehklas audfet. — Semi, kura fchos rahzenus nodomats audfinat, wajaga jaw rudeni labi ufart un if- irdinat un pawafara wehl lahbas reifes kufnam fchlehrfam un labi dhli apart un noezet jo fmalfti. Sehkla jafehj labi refchi, lai augi pil- nigati attihftitos. Ja rahzeni fahfeti beefchi, to wiflabal war nofnat, tad wini fadhgufchi, tad winas wajaga irawet. Sehkla naw jafehj dhli. Gefehtu fehllu wajaga weegli ee-ezet; weens ezejums jaw peeteel. Kerbel rahzenus war jaw rudeni feht, bet tad jafehj tif wehlu, fa wini nefafel. Ratra fina wini jatur thiri no nefahlem. Tautonis.

Atbildes.

Augustam. Peheja laika no Suma efam fanemufchi til fino- juma no Ralmeema par jaunu mahfijaja eewefchana. Ifgahjufche neef neefam neta dabajufchi; fuhfijums warubst jela nolthois.

Kalu. J. — Ufa. Pahlejames par eefahfijumu. Siwojumu, fa reebet, jaw ifteetom, efelata iftemi wegl janogaita.

D. A. E. Gefuhfijumu turpnam ifteetom.

Eh. G. — A. Subfijum efam fanemufchi un no teem pehz eefpehjas turpnam ifteetom. Peefuhfijati korepon- denzjai naw nefahda fwaru.

B. J. Birmaleetum. — Wims naw eefpehjas, eefuhfijati miflas kureh noarat; efelata iftemi wegl janogaita.

Kapfl. — R. Eht nofchilcham fufu behdigos metelibas ap- ftahfts. Kai Deems dotu, la operajija laimigi ifdotes. Par laipns uftrahdijumu patejames; to dizam jaw pahfi ari eewehrojufti. Reo.

3 f muhju weefigas fahdfiwes.

„Rigas Lato. Beedriba.“
Smehteen, 2. fept., plft. 7 w.: teatris. Ifrahdis: „Wifgahjei“ un „Zigaf Mofes“.

Rigas Seedona palihdfibas beedriba.“
E. p. d., plft. 8 w., Wifgrotaju fahf: puku ballu.

„Rigas Strahdn. pal. beedriba.“
E. p. d., plft. 8 waf., Karlewika fahf, Marlijas un Dftrawu celu fuhri: puku ballu.

Deewa - kalfofchana Rigas bajnijas.
Smehteen, 2. fept. 1890. g. Bajnja bajnija mahj. Weyrichs pulften 9 preefch pusdeenas un mahj. Pautfchens pulften 2 pehz pusdeenas. Gertrudes bajnija mahj. E. Walters pulften 1/2 pulst. pusb. Jefus bajnija mahj. Jofepfi pulften 2 pehz pusdeenas. Wahrtin bajnija mahj. Pautfchens plft. 5 pehz pusb. Trihsweebbas bajnija mahj. Fromms pulften 1/2 pr. pusb. Bahwila bajnija mahj. E. Walters pulften 1/2 pr. preefch pusdeenas un pulften 6 pehz pusdeenas.

Sirgus finas.
Riga, 25. augusta 1890. g.

Kweefchi: Kreewu, pehz labuma, 95—99 lap. puda Kurjemes, pehz labuma, 84—88 lap. puda.

Rudfi: Kreewu, 120 mahj. 72 lap. puda pirzeji, Kurjemes nefchahwete 120 mahj., 71 lap. puda pirzeji, Kurjemes fchahwete 120 mahj., 71 lap. puda.

Meefchi: bivolanfchu, 110 mahj., 70 lap. puda, fefchlanfchu fchahwete, 100 mahj., 70 lap. puda.

Aufas: Kurjemes labas 58 lihfi 68 lap. puda, Kurjemes weenlahfchans — lap. puda, Kreewu labas no 63 lihfi 70 lap. puda, fchahwetas 57—60 lap. puda.

Linfchfijas: weenlahfchans 116 lap. puda, fepju fehlas 124 lap. puda.

Karepu fehklas: fchahwetas 103 lap. puda pahredwehli, nefchahwetas 95 lap. puda.

Kweefchu lijas: rupjads 48—50 lap. puda fmalftas 45 lap. puda.

Berlines birzha.
9. fept. (28. aug.) 1890.

Rupees kredit-bil. par 100 rubl. fassa	257 30	Deewa eepreefch
100 rbl. uf feptembra feig.	256 75	257 50
100 rbl. uf oktobra feig.	256 75	257 50

*) 1 weffh-marka = 38,86 lap.
Lentenge preefch Kreewu naudasparizeem: zeeta.

